

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Oslo 02.06.2023

Tre krav til statsbudsjettet 2024 – fra Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene

Pensjonistforbundet og SAKO (Telepensjonistenes Landsforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens Vegvesens Pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Fagforbundet og LO-Stats pensjonistutvalg) viser til «Innkalling til fjerde drøftingsmøte mellom regjeringen og pensjonistorganisasjonene om statsbudsjettet 2024» av 15.mai med invitasjon til å sende inn justerte krav til statsbudsjettet 2024. Vi viser videre til brevet «Krav til statsbudsjettet 2024-fra Pensjonistforbundet og SAKO» av 28.04. 2023 der Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene fremmer justerte krav til statsbudsjettet 2024 med hjemmel i avtalen om drøftinger mellom regjeringen og pensjonistenes organisasjoner. Vi oversendte her 18 krav som understøtter vårt mål om å forbedre eldres levekår og bidra til at Norge blir et aldersvennlig samfunn med små forskjeller. Vi arbeider for at alle eldre skal ha god økonomi, god tilgang på nødvendige og gode helse- og velferdstjenester og å kunne delta i samfunnet på lik linje med andre. Våre krav kan sammenfattes i tre overordnede krav: krav om å styrke pensjonistenes levekår, krav om en styrket kommuneøkonomi og krav om en pott til eldrepolitiske tiltak. Vi vil kort begrunne disse kravene nedenfor. For en mer detaljert gjennomgang og begrunnelse for våre krav viser vi til brevet «Krav til statsbudsjettet 2024-fra Pensjonistforbundet og SAKO» av 28.04. 2023.

Vennlig hilsen
For Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
Forbundsleder

Arne Halaas
Generalsekretær

Krav om styrkede levekår for pensjonistene

Pensjonistforbundet er bekymret for kjøpekraften til dem som lever av de laveste pensjonene og økende forskjeller som forsterkes av den sterke rente og kostnadsveksten som rammer dem med lavest inntekt mest. Gode, verdige og aktive liv forutsetter økonomisk trygghet. Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene krever at den årlige oppreguleringen av alderspensjon under utbetaling skal være gjenstand for reelle forhandlinger mellom partene i trygdeoppgjøret med en ramme om lag på linje med lønnsvekst. Forhandlinger gir muligheten til økt kjøpekraft og omfordeling innenfor rammen, f.eks. gjennom generelle kronetillegg og lavlønns tillegg, mens dagens reguleringssystem gir pensjonistene lavere utvikling enn lønsmottakerne og bidrar til å forsterke forskjeller ved at det gis minst til de laveste pensjonene.

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene krever at satsene for minste pensjonsnivå økes gjennom en opptrappingsplan hvor målet er å overstige fattigdomsgrensen etter EU definisjonen (EU60). Det er uverdige at minstepensjonistene har en inntekt som ligger så lavt at de er fattige i verdens rikeste land. Når minstepensjon fra folketrygden økes ber vi om at personer som samtidig mottar bostøtte eller offentlig tjenstepensjon ikke skal få en reduksjon i disse ytelsene. Samtidig må fribeløpet for skatt økes slik at minstepensjonen fortsetter å være skattefri. Vi ønsker at det betales nok skatt til å sikre gode velferdstjenester og pensjoner, men vi ønsker en rimelig byrdefordeling, hvor både arbeidstakere og pensjonister bidrar etter evne. Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene viser til Skatteutvalgets utredning der det foreslås kraftige skatteøkninger for pensjonister, og er glad for at regjeringspartiene har uttrykt at de ikke vil følge opp skatteutvalgets innstilling om endringer i det norske skattesystemet. Andre viktige tiltak for en rettferdig fordeling blant pensjonister er gjeninnføring av gjenlevendepensjon og å styrke uføres alderspensjon og bostøtteordningen. At egenandelstaket skal omfatte tannhelseutgifter er også et tiltak vi vil fremheve for å bidra til mindre forskjeller blant pensjonistene.

Krav om en styrket kommuneøkonomi

Eldre er den største brukergruppa av kommunale tjenester. Deres velferd og livskvalitet er avhengig av at kommunene kan yte gode tjenester, men også at kommunene på andre måter kan legge til rette for et aldersvennlig lokalsamfunn.

Mange steder er det krise i eldreomsorgen. Årsakene til de uakseptable forholdene er flere og sammensatte, men i bunn og grunn handler det om en altfor presset tjeneste med store mangler på ressurser. For lite penger, for få hele stillinger, for lite satsing. Kommunene får stadig flere og mer krevende oppgaver. Dessverre har det lenge vært et misforhold mellom oppgavene kommunene er pålagt å løse og den statlige finanseringen. Det medfører et redusert tjenestetilbud og at nødvendige investeringer og satsninger uteblir. Styrkingen av

kommuneøkonomien må hovedsakelig komme i form av at rammen økes, men også gjennom at de statlige tilskuddsordningene tilføres midler slik at kommunene kan bruke dem for å utføre lovpålagte oppgaver, innfri rettigheter og gjøre lokalsamfunnet med aldersvennlig. For eldre er det særlig viktig at Husbankens tilskudd finansieres og innrettes slik at kommunene kan benytte dem til økt velferd.

Skal vi lykkes med Bo trygt hjemme-reformen, kreves det en storstilt utbygging av heldøgns omsorgsplasser, herunder sykehjemsplasser. Rammen for investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger må i budsjettet for 2024 være på et nivå som muliggjør en utbygging i tråd med de reelle behovene. Det må ansattes flere i helse- og omsorgssektoren for å møte et økende antall eldre i årene som kommer. Det er tilgjengelig arbeidskraft både i og utenfor eldreomsorgen. Det er en uutnyttet arbeidskraftreserve ved at mange som ønsker å arbeide mer, ikke får tilbud om heltidsstillinger eller høyere stillingsbrøker, og mange som står utenfor arbeidslivet.

Regjeringens mål med Bo trygt hjemme-reformen er at eldre skal kunne bo trygt hjemme lengst mulig. En stor andel av eksisterende boliger er ikke tilrettelagt for at vi kan bli gamle i dem. Det er både behov for å tilpasse dem og å bygge flere nye tilgjengelige boliger. Det er særlig et stort behov for å bygge tilpassede boliger i distriktskommuner.

Og vi har ulike forutsetninger for å ta ansvar for egen alderdom. Skranter helsa og man har dårlig råd, har man ikke samme mulighet til å planlegge som andre. Derfor er det behov for tilskuddsordninger som bidrar til å jevne ut forskjeller og gir likere tilgang på egnede boliger.

Pensjonistforbundet forutsetter at det følger midler med Bo trygt hjemme-reformen slik at reformen ikke bare blir en erstatning for andre nødvendige tjenester, men en reform som tilfører ressurser som kan forbedre kvaliteten på tjenestene til eldre. At reformen ikke bare blir velmente råd, men følges opp med økonomiske virkemidler som kan bidra til reell forbedring av tjenester og livsvilkårene for eldre.

Krav om pott til eldrepolitiske tiltak

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene krever at det settes av en årlig sum på om lag 100 millioner kroner til forhandlinger om «andre spørsmål med betydning for pensjonistene». Stortinget ga i 2021 pensjonistenes organisasjoner forhandlingsrett om alle deler av statsbudsjettet som påvirker de eldres livsforhold. For at dette skal gis et reelt innhold er det nødvendig å avsette midler det kan forhandles om. Summen på 100 millioner kroner er tenkt brukt til ulike eldrepolitiske tiltak. Vi vil spesielt fremheve digital opplæring, eldrerådsopplæring, økte midler til den kulturelle spaserstokken til personer både i og utenfor institusjon, TryggEst, og Pensjonistforbundets hjelpetelefoner, økonomitelefonen og bekymringstelefonen. Dette er tiltak som vil bidra til et mer aldersvennlig samfunn med økt

aktivitet, egenmestring og medbestemmelse og forhindre ensomhet og utenforskap. For en utdyping se våre oversendte krav av 28.april 2023.